

בול 100 שנה לעיתונות העברית

Hebrew Press Centenary Stamp

37

19.6.63

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י

תל אביב-יפו • ירושלים • חיפה

PHILATELIC SERVICES

JERUSALEM • ISRAEL

ביום שישי, ראש חודש אדר תרכ"ג (20 בפברואר 1863) הופיע בירושלים העיתון העברי הראשון בארץ בשם „הלבנון“. שלושה היו עורכיו: יואל משה סלומון, יחיאל בריל ומיכל כהן. מגמת העתון היתה לספק ידיעות מהנעשה בארץ ישראל ולהגיב על אירועי היישוב.

אע"פ שהניסיון העיתונאי של העורכים לא היה רב, אנו מוצאים, כבר בגליונות הראשונים של „הלבנון“, את כל המדורים המקובלים: אינפורמציה, פובליציסטיקה, דברי ספרות ומדע.

העיתון העברי השני, „חבצלת“ הופיע בירושלים חדשים מספר אחרי „הלבנון“ (י"ד מנחם אב תרכ"ג 30 ביולי 1863) ביזמתו של ישראל ב"ק — חלוץ הדפוס העברי ואחד מראשוני החקלאים בגליל העליון. שני העיתונים היו אדוקים במסורת אולם נחלקו בדעותיהם לגבי הדרכים המובילות ליישוב הארץ וחילוקי דעות אלה גרמו לסגירת בתי הדפוס.

„הלבנון“, לאחר שהופסק בחורף תרכ"ד (1864) התחיל להופיע ביזמת עורכו בפאריס ולאחר מכן במאינץ שבגרמניה.

הופעת העתון „חבצלת“ חודשה לאחר הפסקה של שבע שנים (בסוף שנת תר"ל 1870) ומאז נמשכה בקביעות במשך עשרות שנים בעריכתו של ישראל דב פרומקין — חתנו של ישראל ב"ק.

„חבצלת“ הופסקה סמוך לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. מאז הופעתם של „הלבנון“ ו„חבצלת“ החלה העיתונות העברית להתרבות ולהתגוון. אליעזר בן יהודה פתח בשנות תרמ"ד — תרמ"ה (1884 — 1885) בהוצאת עיתונות חילונית-מודרנית ובימי העליה השניה החלה להופיע עיתונות פועלית וסוציאליסטית („הפועל הצעיר“ ו„האחדות“ 1907, 1910). כל העיתונות הנזכרת היתה בעיקרה שבועית. ב-1909 החלה להופיע העיתונות היומית ביזמתם של אלי-עזר בן יהודה ובנו איתמר בן אב"י.

מלחמת העולם הראשונה הפסיקה התפתחות זו אולם עם סיום המלחמה נפתחה תקופה חדשה בתולדות העיתונות היומית. הופיע עיתון „הארץ“ ולאחר מכן „דואר היום“ ובטאון הסתדרות העובדים „דבר“. בתקופה מאוחרת יותר הופיעה גם עיתונות הערב.

בד בבד עם עיתונות זו הוצאו לאור כתבי עת (שבועונים, דו-שבועונים, ירחונים, רבעונים, שנתונים, מאספים וקבצים) מוקדשים לענייני ספרות, חברה, מקצועות טכניים וכו'.

מקום נכבד תפסה העיתונות המצוירת, הבידורית וההיתולית. אף יישובים ומשקים התחילו להוציא עיתונות בדפוס ובסטנסל, מוקדשת לעניינים מקומיים. אם כיום קיימים בארץ 14 עיתונים יומיים — הרי זו תוצאה של התפתחות הדרגתית במשך מאה שנה אותה עברה העיתונות העברית.

זה עשרות בשנים שארץ ישראל, עתה מדינת ישראל, משמשת מרכז העיתונות העברית בעולם כולו.

האוסף הגדול ביותר של העיתונות העברית בארץ, וביחוד מתקופתה הראשונה, נמצא ב„בית הלבנון“ בתל אביב, מיסודו של האספן השקוד מר זלמן פבזנר. ג. קרסל

הבול צויר ע"י א. וליש, תל אביב

THE STAMP WAS DESIGNED BY O. WALLISH, TEL AVIV

הלבנון

هالبانون HALBANON

הדפוס: 44 עמודים
11 כרכים: 4
הדפוס: 11 כרכים: 4
הדפוס: 11 כרכים: 4
הדפוס: 11 כרכים: 4

הוא לאור (לפי) :
הוא לאור (לפי) :
הוא לאור (לפי) :
הוא לאור (לפי) :

מבשר שלום ירושלם משפחת חרשות מארץ הקדושה בבלולה מדוע נקלמות מארץ סורא חרין חרין חרשות הדוד:
כל דבר אשר יחזקק איש ישרא לדעתו : הוא לאור מאתו חזאל ברילי : מכל הבקן : זל משה ברם

ירושלם שלום

אשר נדעקם בן לט מכל אשר חשבו ראות זה שנים
עתה יבא דבינו לאנשים דרשי שלום צין . לרעת את משפח
הגשם הורה ארסת ה : כי גם הוא אנד מהמאמץ הנמלאת אשר
מטו נראה הור אלחט בהריו קיש : עוד הום נראה בדר ה' דרית
כי הוא ארין אשר עני ה' בה מראשית תר ארצית השנה
ון זה ביטנו ראונו גם וקנט ספר לט . כי כואת הורה
בימים : כי לא דר הגשם פה בעט . חשן חלוק .
גם כסלי יתבר גם מבת פת חרין וישנה רגה בא חשן לא היה .
ובשר ישמש אהיה מה לבם כמים בתורה חום : תענית יחידים
ותענית צבור ושנים מספר גם צום לילה חום : בשם כל אלח
שנים כבדחל : חליל השנה האת כי חס' את יראו : ראה בעני
כל השנים שנתו : חוקסמר ארצו בשם קראו אליו : כי צרי שבו
וזה נחשבו התענית של נשם חסדים כחם חרמיש - השנים כי גם
בשנה העבירה נשם חרוב ה' : אך לא בעט גם בשנן קק' יר : נשפך
נחשו כמם בתים ובכל חרוב מפולח (חליל מוזה השנה שנתה הורה
לשנן אמן אשר מפולח לא יזקדו שלם כמקבל פה וכן מוכא כמפר
פיר חרמה : וסי יבין דרכי ה' שבו מני דעת בני חום (אכן בשנה
האת הגשם כסדרם בא : בעת הגרש : לא בשפך : לא 'ארך יסי
מספר : הם ירד הגשם חוסים יא השמש מופת הענים ולעור חנות
שיר תציץ מהרה - וזה מאד ששם לבנו מה פ' נשפך קבר חם
יה' לאלות מראות הור אל ישא רשא עני ה' חרין לבש : כגיל
תורה ברנט לח' על חרין ועל מוזה : כח יתן ה' לישות בש
הקצר עת ישא האנים בניה אלמחרם :

באלה השנים : נרל חריל לב על סב עס ה' חרשם בצין
וכשר עיר חרש : כי על פ' רחמיא חרין ארין ה' : חום כחבתם
ברעת ארסת ה' וישנה במשך חוסים אשר ה' פה : לבבם ירשת
כי את אשר השכלו חום אך יבם עבב אור אשר פה נכון חום : דרכ
בכל לבבם ירשו כי ישוב ארסת ה' : יתנו כל אשר השיראלי
החושב במדינות ארסא : גם מפעלם יסבו לבנון מחשבתם אשר
חשבו על ישוב בהריו אל : ולסול אלה : ינו רבים אשר אן דעתם
והום נותח מרות חוסן חרש : לא נכון לעשות בארין ה' ככל אשר
שואל מאתו מה חוסן : לחוקה בירשל מאו התחילו בארסת ה' :
כי יחלצו אנשים משה לחקיש יסום אך חורה ולתעודה : גם חום
לחשבת פליט ידורה חום כי יפאז אנשי לב : אשר כל סענם
ישמן על משמרת חורה ה' : ואח איוא חוסים חרין למפעל יקר
הזה : אם לא בארין הקדושה : מוב ויבם חרוב כי אנשי אשר חוש
תחו וישים יקריש לעבודת ה' : וגם אלה לא ישיקפו דור חור עיר
הקיש מחשבות לבבם - ואלם כי יתן כי כל חרש שלום צין
ועיה יתחקר על דרכי צין האנלות ברעת וחבנה יתדה : כחום
יחלשו עשות חר : וכן גם השולק חרבות חרשם כמטו יתנו חוסן
כי את אשר ארין ה' השאה ששם משי עליון יא ולבנות הנחמדות
אשר חום ה' לשא ישיקרו : אם ה' לא יבנה ירושלם ועיה עשל
הגנים בתחו עילה : כן השולק השנה לו ידע : כי ארין ה' יום יום
חוסר מעל פניה לבוש השמסון : כי או גם חום לא חרש מפעלם
לכבוד דרך אשר כולת הסובבת על צורה : אלה חום אשר נוד
כחום כי לרעת מה עיר חרש ירושלם ומכבת חרשם כוסים חום :
לא בחרש יסום או גם כעשר חרשם פה וכל לרעת : אך אלה אשר
ארט לשבת מה שנתים או שלשה : חום יום חרשם לחתבון על ארסת
ח' חל ידעיה : נרשם כי כמטו כסדרם נרעד : כי לא מכל הקבוצת
אשר על ידעיה : חרשם כי כמטו חרשם חרשם : כי יסלוא ידעיהם
במסחר קבוצת חרין ובעבודה יתנו חוסן קשבת ללמודים חרשם
בארסת ארסא : נמלאת חום ארסת ח' מכל פני הארסת : נקה כי
נשפך חרשם ארסת ח' חרשם גם יסנת : חום גם מרחק חרשם
וחרשם בשה ידעיה עני ארין ח' חום חרשם לחוקה למי ה' : כי כל

עבר הודח

ערה בא ירושלמי בני ערב סענו חרין סענו סא' קא (חום
כחלוק של רצונן) ומספרים כי השלם כחם את כל פ' ארין וכלש
וסמט נאח נאן חרין למאר חסלוא כל אשקף ער כי אן סעני
לחם עם האן אשר חרילי חלום לספור : וסרני השלם אשר
מספרים : כמיהם חרשם עם חרשם : כי ילל חרוב ככשרת

The Hebrew reader of 1963 may cull his daily news from fourteen Hebrew newspapers that are printed in Israel each day. He may supplement this daily fare by gleanings from numerous illustrated weeklies and from the many fortnightly, monthly, and quarterly publications devoted to literary, social, and political issues. Even the school-going Israeli has a choice of five weekly papers — offspring of the five foremost dailies. All of Israel's newspapers are nationwide in distribution and interest, and unlike in other countries there are no specifically "local" papers. The variety that marks the Hebrew press today is the result of a century of growth.

The first Hebrew newspaper — *Halbanon* — made its appearance in the Holy Land in the spring of 1863, some twenty years before the birth of modern Zionism. This pioneer publication, printed and published by Yoel Moshe Salomon, marked one of the earliest signs of the Yishuv's transition from medievalism to modernity. *Halbanon* was followed in the same year by a second publication known as *Habazeleth*.

Although both these journals were orthodox in spirit their editors tried to introduce new life and thought into the stagnating Jewish community. Their outspoken criticisms of the Jewish institutions of the time brought them into conflict with the leaders of the Yishuv and led to the ultimate discontinuation of both journals. *Halbanon* closed down after the twelfth issue, and its editor Yechiel Brill was compelled to leave the country. He later revived *Halbanon* from Paris and Mayence. In 1870 *Habazeleth* reappeared under the editorship of Israel Dov Frumkin, an early Jerusalem pioneer. It continued to appear regularly until shortly before the outbreak of World War I.

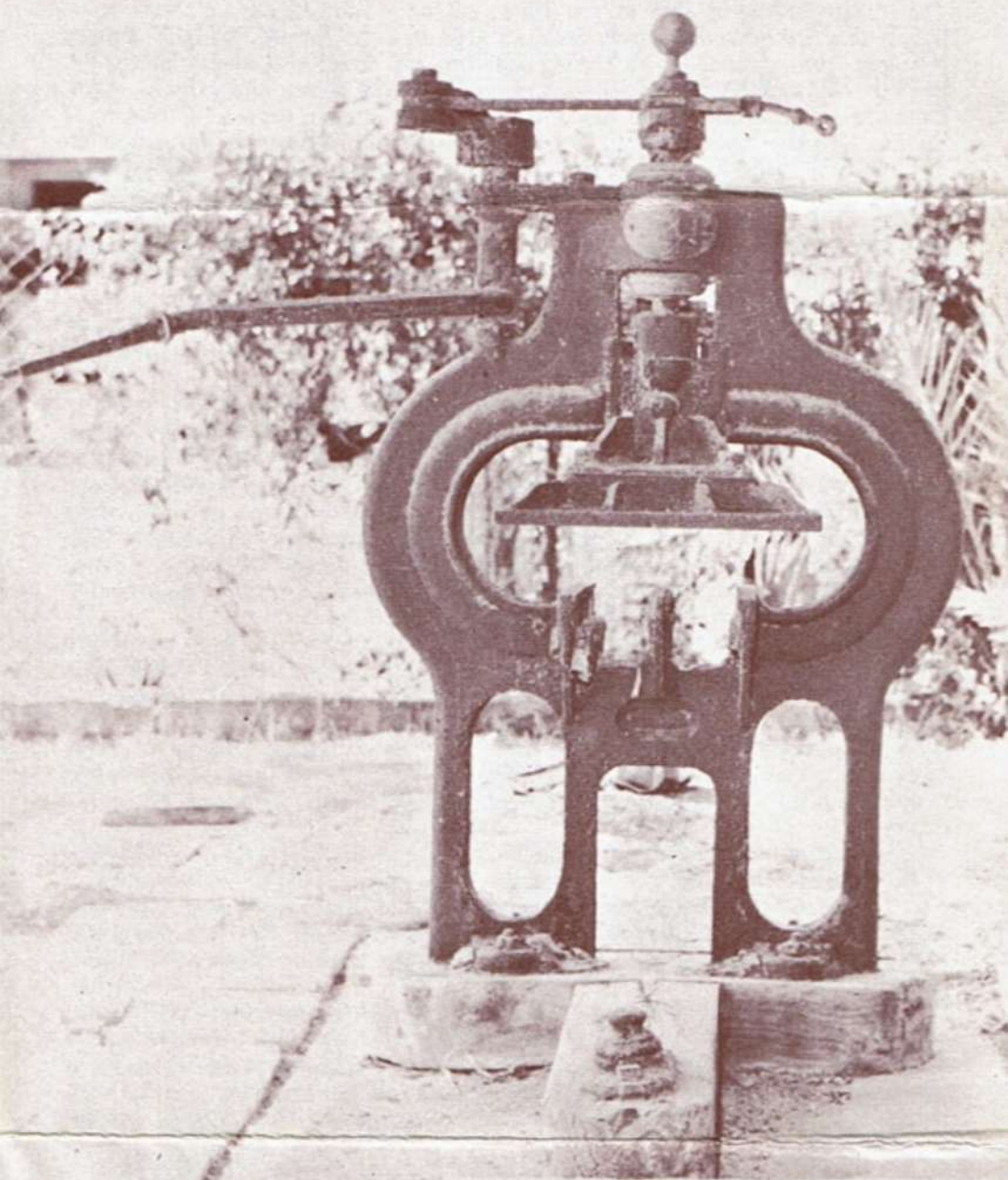
The arrival of Eliezer Ben Yehuda — the father of modern Hebrew — marked an important milestone in the development of the Hebrew press. In 1885 Ben Yehuda founded *Hazewi* in which he championed his ideas for the revival of Hebrew as a living language.

With the advent of the Second Aliyya the "winds of change" began to gather force in the Yishuv. The men who brought with them a ferment of new ideas naturally sought suitable avenues of expression for their aspirations and ideological concepts.

In 1907 and in 1910 *Hapoel Hatzair* and *Ha'achdut*, the first weekly publications of the nascent labour movement appeared. In the pages of these journals thinkers like Brener, A.D. Gordon, Moshe Smilansky and Berl Katzenelson gave expression to the type of thought that inspired the Second Aliyya with that rare compound of realism and visionary idealism that was to have far reaching effects on the future of the nation.

In this same period Eliezer Ben Yehuda and his son Itamar Ben Avi founded the first Hebrew daily — *Doar Hayom*. However, it was only with the end of World War I that the daily press came into its own. With the rapid expansion of the Yishuv and the firm entrenchment of Hebrew as the language of daily communication the demand grew for a wider Hebrew press. This period saw the establishment of *Haaretz*, the first large independent daily and *Davar*, the organ of the Histadrut (The General Federation of Labour), which were followed by others, and later by the appearance of two widely distributed evening papers.

CH. P.

מכש משנת 1863

A PRINTING PRESS — ONE HUNDRED YEARS AGO

130263

122063

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

0.12

ארץ עונותיך טמא טמא

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

ישראל ISRAEL

הלבנון
האלבאון
HALBANON

הלבנון
האלבאון
HALBANON

הלבנון
האלבאון
HALBANON

הלבנון
האלבאון
HALBANON